

Antagningsordning för utbildning på forskarnivå

Beslutsdatum: 2024-05-14

Beslutsfattare: Styrelsen

Dokumentansvarig: Sektionen för stöd
till kvalitet i utbildning och forskning

Dokumenttyp: Antagningsordning

Datum för ikraftträdande: 2024-07-01
och gäller tillsvidare

Diarienummer: 2024/1065

1. Allmänt

Denna antagningsordning samlar nationella och lokala regler som gäller för tillträde till utbildning på forskarnivå vid Mälardalens universitet, MDU. Dokumentet är reviderat under 2024 och beslutad av styrelsen vid Mälardalens universitet 2024-05-14. Föreliggande antagningsordning ersätter tidigare beslutad antagningsordning från 2023-03-01 (Dnr 2022/2692).

Tillträde till utbildning på forskarnivå regleras i 7 kapitlet högskoleförordningen, HF. Av 7 kap. 37 § HF framgår att frågor om antagning avgörs av universitetet och att den som vill antas till utbildning på forskarnivå ska anmäla det inom den tid och i den ordning som universitetet bestämmer, 7 kap. 37 § HF.

2. Antagningsprocessen

Rekrytering av doktorand vid Mälardalens universitet sker normalt i tre steg:

- 1) Information om utbildningsplats, behörighets- och lämplighetsbedömning samt urval, med akademien som ansvarig instans.

Resulterar i att akademins val av kandidat kan gå vidare med ansökan om antagning till utbildning på forskarnivå vid MDU.

- 2) Beredning och beslut om antagning av akademins valda kandidat, med fakultetsnämnden som ansvarig instans.

Säkerställer att krav enligt HF och annan författning efterlevs före beslut om antagning fattas.

- 3) I förekommande fall, beredning och beslut om anställning som doktorand, med HR-sektionen som ansvarig instans. Säkerställer att berörd person är antagen till utbildning på forskarnivå och att arbetsrättsliga regler efterlevs före anställning.

Sökande ansvarar för att skicka in en komplett ansökan om antagning till utbildningsplats enligt de föreskrifter och inom den tid som anges i informationen om utbildningsplatsen. Akademins valda kandidat ansvarar att skicka in en komplett ansökan om antagning till utbildning på forskarnivå vid MDU enligt den process fakultetsnämnden beslutat.

3. Information om utbildningsplats

När en eller flera doktorander ska antas till utbildning på forskarnivå ska detta informeras om genom annonsering eller ett därmed likvärdigt förfarande, 7 kap. 37 § HF. Ska utbildningsplatsen finansieras genom anställning som doktorand ska anställningen alltid annonseras. Vid MDU annonseras lediga anställningar på universitetets hemsida och ofta även i dags- eller fackpress.

I enlighet med 7 kap. 37 § HF behöver inte någon information om utbildningsplats lämnas 1) vid antagning av doktorand som ska genomgå utbildningen inom ramen för en anställning hos en annan arbetsgivare än universitetet, 2) vid antagning av doktorand som tidigare har påbörjat sin utbildning vid ett annat lärosäte, eller 3) om det finns liknande särskilda skäl.

Vid varje rekrytering av doktorand ska akademien utse en ansvarig för rekryteringsprocessen. Vem som är ansvarig ska tydligt framgå av informationen om utbildningsplatsen.

4. Bedömning av behörighet, lämplighet och urval

Frågor gällande behörighet till utbildning på forskarnivå regleras i 7 kap. 35 och 39 §§ HF och reglering gällande urval återfinns i 7 kap. 41 § HF.

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs att den sökande har 1) grundläggande behörighet och den särskilda behörighet som universitetet kan ha föreskrivit, 7 kap. 35 § HF. Dessutom ska den sökande bedömas ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen, enligt 7 kap. 35 § HF, nedan kallat lämplighet.

Det ankommer den akademi som är ansvarig för forskarutbildningsämnet att motivera och dokumentera bedömning av behörighet, lämplighet och urval.

Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har enligt 7 kap. 39 § HF den som har

- 1) avlagt en examen på avancerad nivå,
- 2) fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng (hp), varav minst 60 hp på avancerad nivå, eller
- 3) på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Universitetet får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl, enligt 7 kap 39 § HF.

Särskild behörighet

De krav på särskild behörighet som ställs ska vara helt nödvändiga för att doktoranden ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Kraven får avse 1) kunskap från högskoleutbildning eller motsvarande utbildning, 2) särskild yrkeserfarenhet, och 3) nödvändiga språkkunskaper eller andra villkor som betingas av utbildningen, enligt 7 kap. 40 § HF.

I de fall det ställs krav på särskild behörighet, återfinns dessa behörighetskrav i den allmänna studieplanen för det enskilda forskarutbildningsämnet.

Lämplighet och urval

Enligt 7 kap. 41 § HF ska urval bland sökande som uppfyller kraven enligt 7 kap. 35 och 36 §§ HF göras med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen.

Universitetet bestämmer vilka bedömningsgrunder som ska tillämpas vid prövning av förmågan att tillgodogöra sig utbildningen, 7 kap. 41 § HF. Vidare framgår av 7 kap. 41 § HF att enbart det förhållandet att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge den sökande företräde framför andra sökande.

Vid MDU återfinns bedömningsgrunder för urval bland sökande till ett forskarutbildningsämne i den allmänna studieplanen för ämnet.

Respektive akademi ansvarar för bedömningsgrunderna till de forskarutbildningsämnena som akademien är värdakademi för.

Berörd akademi ansvarar för bedömning av kriterier som kan utgöra grund för lämplighetsbedömning samt urval.

Klargörande motivering av beslut/ställningstagande

Bestämmelserna i 25 och 32 §§ förvaltningslagen (2017:900) om kommunikation och motivering av beslut behöver inte tillämpas i ärenden om antagning till eller betygssättning inom utbildningen (HF 1 kap §4 a)

Om en motivering har utelämnats ska en sådan om möjligt lämnas i efterhand, om någon enskild begär det och det behövs för att han eller hon ska kunna ta till vara sin rätt.

5. Beredning och beslut om antagning

Efter att ansvarig akademi genomfört behörighets- och lämplighetsbedömning samt gjort ett eventuellt urval kan ansökan om antagning till utbildning på forskarnivå av vald kandidat ställas till fakultetsnämnden löpande under läsåret eller vid fastställda tidpunkter. Ansökan ska göras skriftligen på särskild ansökningsblankett. Ansökan ska undertecknas av den sökande och av akademichef. Antagning till utbildning på forskarnivå vid MDU ska göras med licentiatexamen eller doktorsexamen som mål. En person som har avlagt licentiatexamen vid MDU eller annat lärosäte kan antas till så kallad *senare del*, det vill säga med doktorsexamen som mål. Antagning till *senare del* kan även göras om det bedöms att sökande på annat sätt än genom en licentiatexamen har uppnått motsvarande kunskaper och kompetenser som krävs för att erhålla en licentiatexamen. I övrigt ställs samma krav som vid antagning till doktorsexamen.

Enligt 7 kap. 34 § HF får endast så många doktorander antas som kan erbjudas handledning och godtagbara studievillkor i övrigt och som har studiefinansiering enligt 7 kap. 36 § HF. Minst två handledare ska utses per doktorand enligt 6 kap. 28 § HF. En av dem ska utses till huvudhandledare.

Av 7 kap. 36 § HF framgår att MDU får anta sökande som anställs som doktorand. Vidare får MDU anta en sökande som har någon annan form av studiefinansiering, om universitetet bedömer att:

- 1) finansieringen kan säkras under hela utbildningen, och
- 2) den sökande kan ägna så stor del av sin tid åt utbildningen att den kan slutföras inom fyra år när det gäller licentiatexamen eller konstnärlig licentiatexamen och åtta år när det gäller doktorsexamen eller konstnärlig doktorsexamen.

Vidare gäller från den 1 juli 2018 att för sökande vars studiefinansiering består av stipendium anses finansieringen enligt första stycket 1 säkrad om nivån på stipendiet är likvärdigt med den lönenivå för doktorander som följer av svenska kollektivavtal eller praxis inom yrket efter avdrag för preliminär skatt enligt skattetabell som motsvarar den genomsnittliga skattesatsen för kommuner och regioner som årligen publiceras av Statistiska centralbyrån. Om sökande ska vistas omväxlande i Sverige och i annat land, gäller kravet på nivån på stipendiet endast tiden då sökanden avser att vistas i Sverige, 7 kap. 36 § HF.

Vid MDU åligger det akademichef att säkerställa att en finansieringsplan som motsvarar hela studietiden med doktorandanställning (enligt doktorandstegens lönenivåer) är garanterad vid antagningstillfället. Där utöver ska kostnader för resor, eventuella försäkringar och övriga kringkostnader kunna garanteras för hela studietiden. Dessa krav ska vara uppfyllda oavsett anställnings- och finansieringsform.

Ansökan om, beredning av och beslut om antagning till utbildning på forskarnivå

I samband med beslut om antagning av doktorand till utbildning på forskarnivå säkerställer universitetet att universitetet vid antagningstillfället uppfyller de nationella och lokala krav som ställs. Följande dokument ska därför alltid biläggas ansökan om antagning:

- Bedömning att sökande uppfyller behörighetskraven (regleras av 7 kap. 35, 39 och 40 §§), exempelvis genom bestyrkt kopia på examensbevis, utdrag på godkänd högskoleutbildning, utlåtande från akademien eller motsvarande som styrker behörigheten.
- Klargörande motivering till valet av kandidat till utbildningsplatsen, exempelvis genom handledarkollegiets rekommendation om lämplighet att anta den sökande till utbildning på forskarnivå.

För sökande med annan finansiering än doktorandanställning vid MDU ska även avtal med extern part biläggas eller ska en hänvisning till avtalets diarienummer återfinnas.

Om ansökan avser så kallad antagning till senare del av utbildning på forskarnivå, med doktorsexamen som slutmål, ska examensbevis för licentiatexamen eller intyg som visar att nivå motsvarande licentiatexamen har uppnåtts bifogas.

Ansökan skickas in enligt den process som beslutande instans har bestämt. Beslut om antagning till utbildning på forskarnivå följer MDU:s arbetsordning. Beslutande instans ansvarar för att beslut om antagning innehåller en klaggörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt.

6. Övergång från annat lärosäte

I enlighet med 7 kap. 38 § HF får MDU utan ny antagning besluta om att en doktorand som har antagits vid något universitet eller någon annan högskola får övergå till MDU och fortsätta sin utbildning och examineras där. Det gäller dock bara om doktoranden har haft huvuddelen av sina forskarstudier förlagda till den högskolan inom det område som tillståndet att

utfärda examina avser.

Vid beslut om övergång ska akademichef säkerställa att finansiering för kvarvarande studieperiod kan garanteras. Dessutom gäller övriga kriterier som redovisas för i avsnitt 5 ovan.

Beslut om övergång följer universitetets arbetsordning.

7. Individuell studieplan

För varje doktorand ska det upprättas en individuell studieplan som ska innehålla MDU:s och doktorandens åtaganden och en tidsplan för doktorandens utbildning, 6 kap. 29 § HF. Av den individuella studieplanen ska det framgå att krav enligt 7 kap. 36 § är uppfyllda.

Den individuella studieplanen ska sedan fastställas, genom ett separat beslut, efter antagningsbeslutet, i samråd med doktoranden och dennes handledare.,

8. Jäv

I all handläggning ska MDUs riktlinjer kring jäv efterföljas.

9. Överklagande

Beslut om att inte anta en sökande till utbildning på forskarnivå får inte överklagas.¹

10. Övergångsregler

Ansökningar om antagning till utbildning på forskarnivå som ankommit till MDU före den 2024-07-01 behandlas enligt antagningsordningen för utbildning på forskarnivå från 2023-03-01 (Dnr 2022/2692).

¹ Jämför skrivningarna i 12 kap. 2 och 4 §§ HF.